

INTERNT NOTAT

Teknisk sjef

Til: TE/LA/KOH Kjell Ove Hovde
Kopi:

Arkivkode	Vår ref.	Deres ref.	Dato
140	S.nr: 16/1041-15 Sbh: KOH L.nr: 8757/16		24.11.2016

SLUTTRAPPORT FRA BOLYSTPROSJEKTET

Nedenfor er vår rapport fra Bolystprosjektet i Sigdal. Prosjektperioden har vært fra 01.04.2014-31.11.2016.

Bolyst og blilyst i Sigdal Sluttrapport

Foto: Lydia Smith

Versjon 24.nov.2016

Innholdsfortegnelse

Bakgrunn	3
Forankring	4
Prosjekt mål	5
Delmål 1:.....	6
Delmål 2:.....	6
Delmål 3:.....	6
Delmål 4:.....	6
Delmål 5:.....	7
Delmål 6:.....	7
Delmål 7:.....	7
Delmål 8:.....	7
Delmål 9:.....	8
Delmål 10:.....	8
Delmål 11:.....	8
Delmål 12:.....	8
Delmål 13:.....	8
Organisering	9
.....	9
Foto: Henrik Mørch Arbeidsform	9
Foto: May Gulbrandsen.....	10
Resultater	11
Delmål 1:.....	11
Delmål 2:.....	11
Delmål 3:.....	11
Delmål 4:.....	12
Delmål 5:.....	12
Delmål 6:.....	14
Delmål 7:.....	15
Delmål 8:.....	16
.....	16
Foto: Delmål 9:.....	16
Delmål 10:.....	18
Delmål 11:.....	19
.....	19
Delmål 12:.....	20
.....	20
Delmål 13:.....	21
Budsjett og regnskap.....	22

Bakgrunn

Prosjektet Bolyst og blilyst i Sigdal 2013 er et 3 årig prosjekt som er finansiert med midler fra Kommunal og Regionaldepartementet, Buskerud Fylkeskommune og Sigdal kommune. Hovedmålet for prosjektet var å sette fokus på både potensielle innflyttere og eksisterende innbyggere, både bolyst og blilyst skulle stimuleres. Sigdal har hatt et svakt synkende folketall de siste tiårene, samtidig som kommunen ligger relativt sentralt på Østlandet. Prosjektet skulle sette fokus på utfordringene kommunen har med et synkende innbyggertall, og sette i verk aktuelle tiltak for å imøtekomme og endre på dette. Hovedfokus i prosjektet er på de tre feltene; Boligmarkedet, Sigdalskvaliteten og inkludering. Prosjektet ble startet i april 2014 og avsluttes høsten 2016.

Foto: Irene Bentås

Forankring

Det ble utarbeidet et en prosjektbeskrivelse for et tilflyttingsprosjekt våren 2012, på bakgrunn av et kommunestyrevedtak i desember 2011. Prosjektet er basert på en oppdatering av denne søknaden basert på nye behov. I forkant av søknaden var det et workshop med representanter fra privat næringsliv, ungdomsrådet, lag og foreninger og kommunens administrasjon. Formannskapet har vært styringsgruppe for prosjektet, og har fått jevnlig oppdateringer underveis. Kommunestyret er også orientert om framdrift og status i prosjektet.

Foto: Anne Syrdal Grette

Prosjektmål

Hovedmålet for prosjektet var å synliggjøre de gode kvalitetene og få flere til å velge boligmarkedet i Sigdal, samtidig som det var et ønske at utflyttingen fra eksisterende innbyggere skulle bli redusert.

Gjennom prosjektet ønsket en å fokusere på tre hovedområder:

- Boligmarkedet
- Sigdalskvaliteten
- Inkludering

Foto: Jørgen Madsen Dahl

Det var et mål å øke innbyggertallet ved å synliggjøre de gode kvalitetene og få flere til å velge boligmarkedet i Sigdal. Det var like viktig å sikre innbyggertallet ved å skape blilyst, trivsel og stolthet for eksisterende innbyggere, slik at det de skulle bli boende i Sigdal.

Ut fra hovedmålet er det skissert 13 delmål som rapporten vil omhandle delmål for delmål, og deretter en samlet vurdering av prosjektet.

Boligmarkedet- Markedsføring

Delmål 1:

Prosjektet skal bidra til at private tomtetilbydere og Sigdal kommune får markedsført sine byggeklare tomter på en ny og bedre måte. Det skal synliggjøre leiligheter i sentrum og motivere til planer for flere. Dette for førstegangsetablerere og 55+ som vil selge eneboligen og flytte til sentrum. Det frigjør boliger for andre. Det er også et mål at 55+ kan flytte på hytta og nyte det gode liv i Sigdal på den måten.

Konkret mål: Tomter fra Sigdal er synliggjort i minst to nye medier, 5 tomter skal være solgt innen 2015 og 5 nye leiligheter skal være bygd i sentrum. 5 hytter skal også være tatt i bruk som bolig.

Delmål 2:

Det skal jobbes aktivt med nettsider i kommunen. Sigdal kommune eier to aktive nettsteder; www.sigdal.kommune.no og www.sigdal.no. Den siste driftes av Næringslivet via Buskerud Næringshage. I tillegg ønsker Sigdal og Eggedal Turistservice ny nettside. Det skal avklares rollefordeling og innhold på de enkelte nettsidene, og det skal gjøres et felles arbeid for å "løfte innholdet". Bedre samhandling kan sørge for utveksling av informasjon. Sidene må også linkes bedre mot sosiale medier som facebook og twitter. Nettsida sigdal.no skal være næringslivet sin side som bidrar til å synliggjøre behovet for arbeidskraft, og gjøre det lettere for nye innbyggere å skaffe seg arbeid.

Konkret mål: Innen 2015 skal det være to nye og oppdaterte nettsider som synliggjør Sigdal sine kvaliteter.

Delmål 3:

Bli bedre på å nå ut via sosiale medier. Sigdal kommune har en facebook-side med 515 "likes", men det er liten aktivitet der. Opprette muligheter for å synliggjøre lokale blogg-innlegg via eksisterende nettsider. Samarbeid med elever som har valgt skoleavis som valgfag.

Konkret mål: Oppnå minst 1000 "likes" og mål om et par saker i uka. Engasjere/motivere minst 5 stk til å skrive om det gode liv i Sigdal.

Delmål 4:

Arrangere fotokonkurransse i samarbeid med MOT, Ungdomsrådet og 4H. Bildene skal vise fram Sigdal fra ulike sider, bl.a. slik ungdom ser det. Sigdal kommune er arrangør, og bildene som kommer inn kan brukes til markedsføring i kommunen.

Konkret mål: 100 flotte bilder som kommunen kan bruke på nettsider, til markedsføring, i presentasjoner m.m.

Inkludering- Møteplasser

Delmål 5:

Bidra til å skape gode møteplasser for nye og gamle innbyggere. Det skal skapes eller forsterkes flere åpne møteplasser pr år, der det gjøres ekstra tiltak for å legge til rette for at ungdom, tilflyttere; spesielt innvandrere, og bygdefolk kan treffes. Samarbeide med Kunstnerdalen Kulturmuseum (KKM), lokale lag og foreninger. Slike møteplasser vil også skape positivt fokus på Sigdal. Det er lettere å involvere både ungdom og tilflyttere på slike konkrete aktiviteter.

Konkret mål: Arrangere minst 3 internasjonale dager/kvelder i samarbeid med lag og foreninger. Få til økt samarbeid og engasjement på minst 3 årlige arrangement. Ulike lag og foreninger, slik som Soroptimistene, Bygdekvinnelaget med flere er faddere/mentor for arbeidsinnvandrere og andre innflyttere. Gjennom møteplasser kan man også kartlegge behovet for språkkurs for innflyttere med utenlandsk bakgrunn.

Delmål 6:

Ungdomsrådet og BUKS (Barn og unges kommunestyre) skal være utdannet i MOT-verdiene, slik at de kan bidra til å gi voksne innspill på god samhandling med hverandre og nye innbyggere. Det vil igjen bidra til at Sigdal kan bli gode på omdømmebygging og vertskapsrolle. Mål om at ungdom blir stolte av heimkommunen og bli gode forbilder på hvordan vi tar imot alle typer innflyttere på en god måte. Dette kan måles ved å se om ungdom flytter tilbake.

Konkret mål: Alle 21 i kommunestyret deltar på et inspirasjons- og forankringsseminar i starten. I løpet av prosjektperioden skal de ha deltatt på et MOT-arrangement eller fått inspirasjon av ungdom som har blitt utdannet gjennom MOT. Målet er at politikere også er gode forbilder. Et samarbeid med lag og foreninger vil styrke disse arrangementene, da man møtes på tvers.

Delmål 7:

Buskerud Næringshage og de tre forretningsnettverkene i kommunen: Sigdal Industriforening, Prestfoss Handelsforening og Sigdal og Eggedal Turistervice skal kjenne til MOT, de skal ha involvert ungdom i arbeidet sitt, og de skal ha deltatt og/eller bidratt på årlige møteplasser der omdømmebygging er tema. Vi har ungdom med MOT, vi bør også ha gode voksne forbilder.

Delmål 8:

Viktige møteplasser kan også være kurs og møter som har omdømmebygging og bosetting som tema. Sigdal har dialog med prosjektet "Framtidsbygda" og de ønsker å få med seg kompetansehevende samlinger som kan gi inspirasjon til bærekraftig boligbygging. Sigdal er også med i Buskerud Fylkeskommune sitt prosjekt "Velkommen til oss" som er for kommuner med nedgang i folketallet. Målet er at prosjektgruppa og andre ressurspersoner skal ha

ressurser til å delta på slike kompetansehevende samlinger, og bygge samarbeid med andre som jobber med samme tema.

Delmål 9:

Kommunen skal i gang med en kommuneplanprosess og det skal arrangeres folkemøter. MOT kan være en rød tråd, og man kan bruke anledningen til å sette fokus på prosjektmålene. Omdømmebygging og inkludering av nye innbyggere bør være en viktig del av prosessen.

Sigdalskvaliteten – merkevarebygging

Delmål 10:

Minst 30 ansatte i kommunen, servicebedrifter og frivillige organisasjoner skal årlig ha deltatt på vertskapskurs. Enten vertskapskurset til Innovasjon Norge “Det gode vertskap” eller “Flink med folk” e.l. Et fokus på vertskapsrollen vil bevisstgjøre oss på hvordan vi omgås hverandre, og hvordan vi inkluderer de nye. MOT er også med på å bevisstgjøre oss på dette.

Delmål 11:

Det skal lages en enkel media og kommunikasjonsplan for kommunen som bygger på den informasjonsplanen de har. Den må være realistisk ut fra trange kommunebudsjetter, men en plan vil bidra til bredere forankring og engasjement. Konkrete tiltak kan være felles mediakurs for politikere, organisasjonslivet og bedriftsledere. Det settes konkrete mål om 2 positive oppslag om Sigdal i nasjonale medier og 5 årlige oppslag i regionale medier.

Delmål 12:

Vurdere om Prestfoss sentrum skal bli medlem av det nasjonale Landsbynettverket. Samarbeidsaktiviteter med Krøderen sentrum, Krødsherad kommune. Fordelen med å samarbeide med andre lignende tettsteder er fora for erfaringsutveksling, nettverk, sentrumsutvikling, attraktivitet.

Delmål 13:

Oppfylle en “ungdoms drøm”. Gjennom samarbeid med KKM, Kulturskolen og MOT kan f.eks. få spille inn en CD eller ha en konsert for klassen/skolen. Bruke fasilitetene med lydstudio, Black Box m.m. på Sigdal Museum. Eller rett og slett ta et klatrekurs i Andersnatten. Næringslivet har allerede startet en stafett for å lage et drømmefond for å kunne oppfylle slike drømmer.

Konkret mål: En drøm kan oppfylles hvert år- og vise at det «umulige kan bli mulig».

Organisering

Bolyst og blilyst i Sigdal har vært organisert med en styringsgruppe som har bestått av Formannskapet i Sigdal kommune og en representant fra Buskerud Fylkeskommune. Det daglige arbeidet har vært utført av en arbeidsgruppe på 6 personer fra administrasjonen:

Jens Sveaass/ Torhild Marlene Staxrud / Jostein Harm (Rådmann)
Jeanette R. Wærsted (MOT koordinator/inspektør Sigdal ungdomsskole)
Hilde Teksle Gundersen (Kultur- og ungdomsleder)
Tone Eidal Frøvoll (Saksbehandler sentraladministrasjonen)
Johannes Michielsen (Teknisk sjef)
Kjell Ove Hovde (prosjektkoordinator/ Avdelingsleder landbruk)

Arbeidsgruppa har delt de forskjellige delmålene seg imellom, og har i noen tilfeller engasjert egne arbeidsgrupper til de enkelte delpunktene.

Foto: Henrik Mørch

Arbeidsform

Arbeidet med prosjektet er utført av kommunens egne ansatte. Det er i svært liten grad kjøpt inn tjenester utenfra. Arbeidsgruppen har hatt jevnlige møter hvor framdrift og gjennomføring av de enkelte delpunktene er diskutert. Det har i tillegg vært mye uformell kontakt både innad i gruppen og ut mot andre i og utenfor organisasjonen som har bidratt i prosjektet.

Styrken med arbeidsformen er at kompetansen som er bygd i prosjektet fortsatt er i organisasjonen. Det overordnede målet i prosjektet om å skape bo- og blilyst i Sigdal har også gjennomsyret organisasjonen, og vil forhåpentlig skape resultater også på lengre sikt.

Svakheten ved arbeidsformen har vært at arbeidet med prosjektet har kommet på toppen av andre arbeidsoppgaver for de som har vært engasjert i prosjektet. Med et prosjekt som varer en såpass lang periode har dette ført til slitasje på arbeidsgruppen. Slitasjen har også ført til at noen av de oppsatte punktene ikke har kunnet gjennomføres som planlagt. I siste halvdel av prosjektet har det også vært noe langtidsfravær og skifte av rådmann i kommunen som har gitt ekstrabelastning på administrasjonen og har gitt andre prioriteringer enn planlagt.

Sett fra koordinators synspunkt har prosjektet hatt en for lang varighet til at det har vært mulig å holde oppe trykket som forutsatt ved starten av prosjektet, grunnet slitasje på deltagerne i prosjektet over tid. Det er mulig dette hadde vært lettere hvis prosjektet hadde klart definerte faser hvor ulike medarbeidere var engasjert inn til de enkelte delprosjektene. Det er likevel til tross for dette utført en formidabel innsats i prosjektet noe regnskapets oppsett av egeninnsats viser.

Foto: May Gulbrandsen

Resultater

Resultatene fra prosjektet er detaljert gjennomgått knyttet opp mot de enkelte delmålene. Disse er under nummerert på samme måte som i oppsummeringen av prosjektets delmål foran.

Delmål 1:

- Tilgjengelige tomter er markedsført på Finn.no og på kommunens hjemmesider.
- 4 tomter solgt i perioden.
- Leiligheter i Prestfoss v/Spar under bygging (totalt 8 leiligheter, alle solgt)
- 4 hytter tatt i bruk som bolig

Konklusjon: OK i forhold til målsetning.

Delmål 2:

- 3 nye nettsider; Sigdal kommune, Sigdal.no og Sigdal og Eggedal Turistservice.

Konklusjon: Overoppfylt i forhold til målsetning.

Delmål 3:

- 2194 *Likes* på kommunens hjemmeside (pr. 31. oktober 2016)

Konklusjon: Overoppfylt i forhold til målsetning.

Delmål 4:

- Fotokonkurranse med 700-800 bilder !
- Enorm respons, fantastisk mange flotte bilder !
- 1632 Følgere på Instagram !

Konklusjon: Overoppfyllt i forhold til målsetning, og har gitt en super bildebase.

Foto: Karoline Gulsvik

Delmål 5:

- Ny møteplass skapt i Prestfoss Bibliotek
- Internasjonal kveld arrangert av lag/foreninger (Soroptimistene)
- Møter med lag/foreninger i MOT regi
- Faddere i idrettslag for å få med innvandrerbarn på idrett

Konklusjon: Noe mindre aktivitet enn forutsatt i søknad.

Foto: Tone Frøvoll Eidal

Delmål 6:

- Ungdomsrådet utdannet i MOT verdier
- Barn og unges kommunestyre utdannet i MOT verdier
- Et flertall av kommunestyret deltatt på oppstartseminar Bolyst
- Kommunestyret deltatt på MOT arrangementer

Konklusjon: OK i forhold til målsetning.

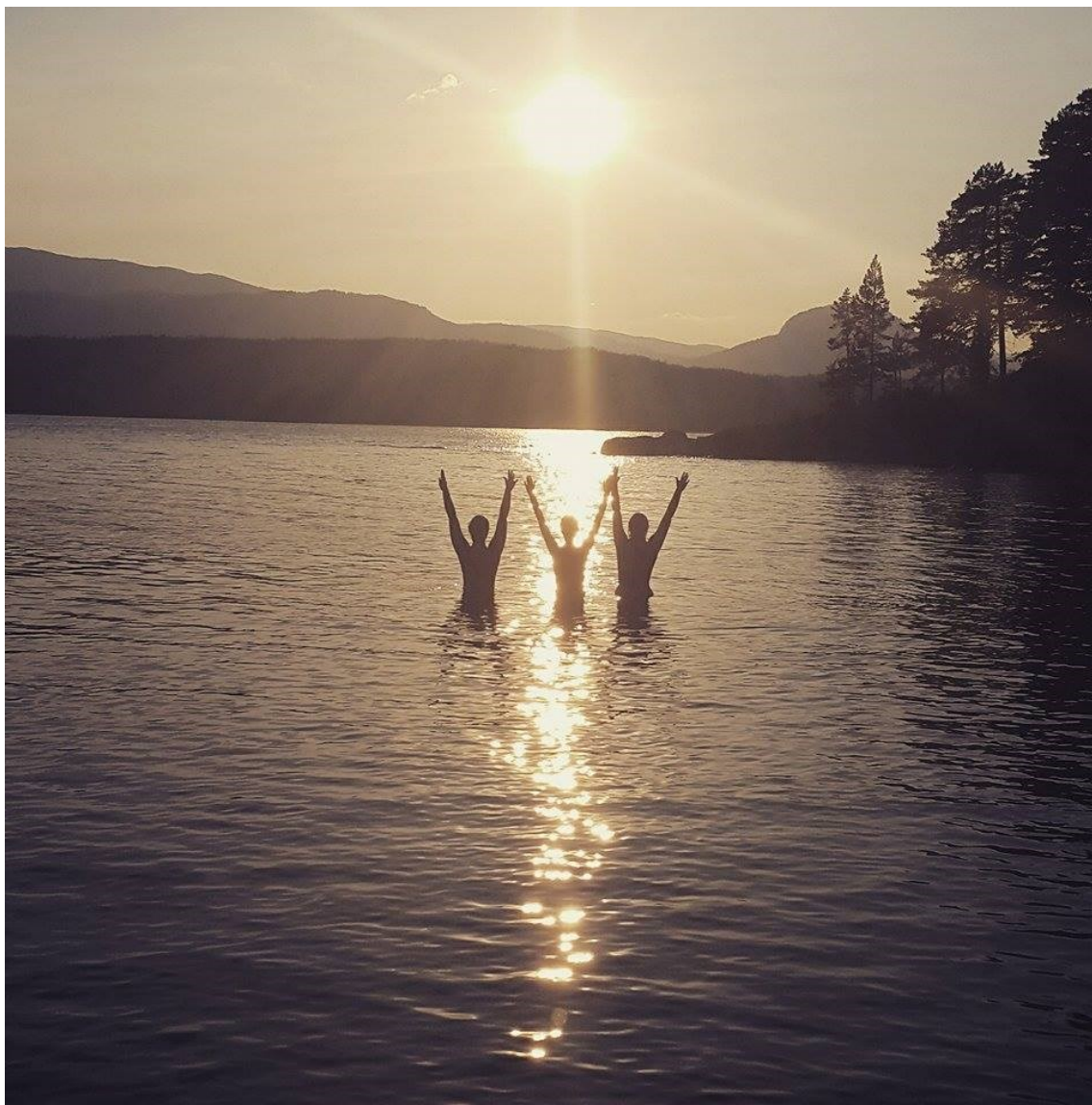

Foto: Helen Hvila

Delmål 7:

- Lag og foreninger informert om MOT verdier
- Næringsliv informert om MOT verdier

Konklusjon: OK i forhold til målsetning.

Foto: Hege Iren Havikhagen

Delmål 8:

- 4 deltatt på 3 kompetansehevende samlinger.

Konklusjon: Noe mindre aktivitet enn forutsatt i søknad.

Foto: Ukjent

Delmål 9:

- Folkemøter i kommuneplanprosess
- Innflyttere spesielt invitert i prosessen
- Fått ca 700 innspill til prosessen fra folkemøtene

Konklusjon: OK i forhold til målsetning.

Foto: Erlend Braathen

Delmål 10:

- Gjennomført åpen inspirasjonskveld for befolkningen med Marco Elsafadi
- Markedsføring av kommunen med #MittSigdal på Holmvassløpet påsken 2015

Konklusjon: Noe endret fra målsetning ut fra endret behov. Nådd mange gjennom arrangerte aktiviteter.

Foto: Tone Frøvoll Eidal

Foto: Ukjent

Delmål 11:

- Fått 18 positive oppslag i regional avis (Bygdeposten)
- Fått 2 positive oppslag om Sigdal i nasjonale medier (Nationen)
- Media/Informasjonsplan ikke ferdig revidert

Konklusjon: Noe mindre aktivitet enn forutsatt i søknad

Foto: Heidi Marie Solberg

Delmål 12:

- Sentrumssti i Prestfoss ved Fosslandet ferdigstilt
- Sti Sigdalsheimen- Hauganalleen
- Planlagt nærmiljøsak i Prestfoss
- Profilering med flagg og blomster på brua i Prestfoss
- Dialog med Statoil i forhold til gjenåpning av bensinstasjon i sentrum
- Skatepark vedtatt bygget i Kommunestyret

Konklusjon: OK i forhold til målsetning, og flere tiltak er i prosess.

Foto: Gøril Skalstad

Delmål 13:

- «Drømmefondet» er etablert og en ungdomsdrøm oppfylles hvert år.

Konklusjon: OK i forhold til målsetning.

Foto: Karoline Rydhgren

Budsjett og regnskap

Budsjettpost	2013	2014	2015	SUM
Boligmarkedet- markedsføring, synliggjøring	150 000	200 000	100 000	450 000
Igangsetting, forankring	70 000			70 000
Inkludering –møteplasser, MOT, sentrumsutvikling	200 000	200 000	200 000	600 000
Prosjektledelse	100 000	100 000	100 000	300 000
Samhandling m kommuneplanarbeid og andre prosjekt	50 000	50 000	50 000	150 000
Sigdalskvaliteten- verktsskapsrolle, bevisstgjøring	100 000	200 000	150 000	450 000
Veien videre, avslutning og sluttrapport			80 000	80 000
Sluttsum:	670 000	750 000	680 000	2 100 000

Finansieringsplan

Finansieringspost	2013	2014	2015	SUM
Kommunal- og regionaldepartementet	900 000			900 000
Buskerud Fylkeskommune	450 000			450 000
Sigdal kommune	200 000	200 000	200 000	600 000
Buskerud Næringshage	25 000	25 000	25 000	75 000
Kunstnerdalen Kulturmuseum	25 000	25 000	25 000	75 000
Sluttsum:	1 600 000	250 000	250 000	2 100 000

Regnskap for prosjektet:

Utgifter	2014	2015	2016	SUM
Boligmarkedet- markedsføring, synliggjøring	50 000	100 000	50 000	200 000
Igangsetting, forankring	70 000			70 000
Inkludering –møteplasser, MOT, sentrumsutvikling	200 000	300 000	200 000	700 000
Prosjektledelse	80 000	150 000	150 000	380 000
Samhandling m kommuneplanarbeid og andre prosjekt	150 000	240 000	127 000	517 000
Sigdalskvaliteten- verktsskapsrolle, bevisstgjøring	150 000	300 000	100 000	550 000
Veien videre, avslutning og sluttrapport			80 000	80 000
Sluttsum:	700 000	1 090 000	707 000	2 497 000

Finansiering for prosjektet:

Finansieringspost	2013	2014	2015	2016	SUM
Kommunal- og regionaldepartementet	225 000			675 000*	900 000
Buskerud Fylkeskommune		168 750	168 750	112 500*	450 000
Sigdal kommune	20 000	372 000	480 000	275 000	1 147 000
Buskerud Næringshage	0	0	0	0	0
Kunstnerdalen Kulturmuseum	0	0	0	0	0
Sluttsum:	245 000	540 750	648 750	1 062 500	2 497 000

*Beløp utbetales ved prosjektavslutning.

Det er totalt utført egeninnsats i prosjektet av egne ansatte til en verdi av 1.528.000 kr. Beløpet er regnet ut fra medgått tid til aktiviteter i prosjektet fra kommunens egne ansatte.

Foto: Kjersti Gunnerud